

Rolnummer 6740
Arrest nr. 151/2018 van 8 november 2018

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende de artikelen 1675/13, § 3, en 1675/13bis, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek, gesteld door het Arbeidshof te Bergen.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters F. Daoût en A. Alen, en de rechters L. Lavrysen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke en P. Nihoul, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter F. Daoût,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij arrest van 3 oktober 2017 in zake S.H. tegen verschillende schuldeisers, in aanwezigheid van Mr. Anne Mureau, schuldbemiddelaar, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 9 oktober 2017, heeft het Arbeidshof te Bergen de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Voeren de artikelen 1675/13, § 3, en 1675/13bis, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek, die het statuut van onreduceerbare schuld niet toekennen aan de schuld van onverschuldigde bedragen inzake sociale zekerheid, geen discriminatie in het licht van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in tussen :

1. de schuldeiser wiens aangifte van schuldvordering betrekking heeft op onderhoudsschulden en de schuldeiser wiens aangifte van schuldvordering betrekking heeft op een schuld van onverschuldigde bedragen inzake sociale zekerheid, met name wanneer het onverschuldigde bedrag voortvloeit uit een gedrag dat een misdrijf vormt ?

2. de schuldeiser wiens aangifte van schuldvordering betrekking heeft op een schuld bestaande in een vergoeding toegekend voor het herstel van een lichamenlijk letsel veroorzaakt door een misdrijf en de schuldeiser wiens aangifte van schuldvordering betrekking heeft op een schuld van onverschuldigde bedragen inzake sociale zekerheid, met name wanneer het onverschuldigde bedrag voortvloeit uit een gedrag dat een misdrijf vormt ?

3. de schuldeiser wiens aangifte van schuldvordering betrekking heeft op een schuld van een strafrechtelijke geldboete aan de schuldeiser wiens aangifte van schuldvordering betrekking heeft op een schuld van onverschuldigde bedragen inzake sociale zekerheid, met name wanneer het onverschuldigde bedrag voortvloeit uit een gedrag dat een misdrijf vormt ? ».

De Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. S. Depré en Mr. E. de Lophem, advocaten bij de balie te Brussel, heeft een memorie ingediend.

Bij beschikking van 18 juli 2018 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers J.-P. Snappe en L. Lavrysen te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 19 september 2018 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 19 september 2018 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil

Aan het Arbeidshof te Bergen wordt, in hoger beroep, een geschil voorgelegd met betrekking tot de bemiddeling van schulden van S.H. De Arbeidsrechtbank Henegouwen, afdeling Charleroi, had onder meer geoordeeld dat het verzoek van S.H. om volledige kwijtschelding van schulden niet gegrond was.

Te dezen stelt het verwijzende rechtscollege vast dat de schulden van de appellant onder meer een schuldvordering betreffen van 22 465,79 euro, aangegeven door de Landsbond van de onafhankelijke ziekenfondsen, zijnde het bedrag van de ziekenfondsvergoedingen die ten onrechte zijn geïnd wegens een niet-aangegeven werkhervatting.

Hoewel het aan de rechter staat de volledige kwijtschelding van de schulden al dan niet toe te kennen, kan hij dat echter, op grond van artikel 1675/13, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek, niet doen voor de onderhoudsschulden, noch voor de schulden die bestaan uit vergoedingen die zijn toegekend voor het herstel van lichamelijke schade veroorzaakt door een misdrijf, noch voor de schulden van een gefailleerde die overblijven na het sluiten van het faillissement. Die schulden worden onreducerbaar genoemd.

Te dezen stelt het verwijzende rechtscollege echter vast dat de schulden van onverschuldigde bedragen inzake sociale zekerheid niet als onreducerbare schulden worden beschouwd. Hieruit zou een discriminatie kunnen voortvloeien tussen, enerzijds, de schuldeiser wiens aangifte van schuldvordering betrekking heeft op een bij de wet bepaalde onreducerbare schuld en, anderzijds, de schuldeiser wiens aangifte van schuldvordering betrekking heeft op een schuld van onverschuldigde bedragen inzake sociale zekerheid, met name wanneer het onverschuldigde bedrag voortvloeit uit een gedrag dat een misdrijf vormt.

Om die reden heeft het verwijzende rechtscollege de hiervoor weergegeven prejudiciële vraag ambtshalve aan het Hof gesteld.

III. In rechte

- A -

De Ministerraad is van mening dat de prejudiciële vraag ontkennend dient te worden beantwoord.

Er bestaat wel degelijk een verschil in behandeling tussen de schuldeisers die betrokken zijn bij een procedure van collectieve schuldregeling, wanneer de schuldenaars gehouden zijn tot de terugbetaling van een schuld van onverschuldigde bedragen inzake sociale zekerheid (met name wanneer het onverschuldigde bedrag voortvloeit uit een gedrag dat een misdrijf vormt) en de schuldeisers die betrokken zijn bij dezelfde procedure, wanneer de schuldenaars gehouden zijn tot de terugbetaling van onderhoudsschulden, schulden die bestaan uit vergoedingen die zijn toegekend voor het herstel van lichamelijke schade veroorzaakt door een misdrijf en schulden van een gefailleerde die overblijven na het sluiten van het faillissement. Terwijl, in het eerste geval, de schuld kan worden kwijtgescholden door de rechter, zijn de drie andere schulden onreducerbaar en kunnen zij bijgevolg niet het voorwerp uitmaken van een dergelijke kwijtschelding.

De Ministerraad herinnert aan de rechtspraak van het Hof en merkt op dat het doel van de collectieve schuldregeling erin bestaat de schuldenaar die een schuldbemiddeling geniet, een nieuwe start te gunnen. De rechter kan evenwel slechts uitzonderlijk bepaalde kwijtscheldingen van schulden toekennen. De drie onreducerbare schulden waarin artikel 1675/13, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek voorziet, dienen bijgevolg te worden beschouwd als uitzonderingen op de uitzondering. De Ministerraad merkt op dat de wetgever de sociale schulden bewust heeft willen uitsluiten van het « pakket » van de drie onreducerbare schulden.

De Ministerraad verwijst vervolgens naar het arrest nr. 184/2014 van 10 december 2014, waarin het Hof volgens hem de voorgelegde prejudiciële vraag reeds heeft beantwoord, en besluit dat er geen reden is om van die lering af te wijken.

In het verwijzingsarrest wordt eraan toegevoegd dat de daarin beoogde schulden (schulden van onverschuldigde bedragen inzake sociale zekerheid) dezelfde bescherming zouden moeten genieten als de

onreduceerbare schulden, aangezien de materie van openbare orde is. Volgens de Ministerraad is het niet omdat de onreduceerbare schulden van openbare orde zouden zijn dat ze door de wetgever zijn bepaald. Andere schuldvorderingen zouden overigens wellicht ook als zijnde van openbare orde kunnen worden beschouwd.

Het feit dat de in het verwijzingsarrest beoogde schuldvorderingen kunnen voortvloeien uit een misdrijf is evenmin relevant. De wetgever heeft zich ook niet door die overweging laten leiden bij het bepalen van de onreduceerbare schulden. Opnieuw zouden nog andere schuldeisers wellicht, volgens de in de prejudiciële vraag gesuggereerde redenering, aanspraak kunnen maken op het onreduceerbare karakter van hun schuld.

De geldboeten die verschuldigd zijn wegens een strafrechtelijke veroordeling zullen weliswaar niet kunnen worden gereduceerd door de in artikel 1675/13, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek, beoogde rechter. Dat is het gevolg van het feit dat de rechter die zich moet uitspreken over een kwijtschelding, niet bevoegd is in strafzaken. Bovendien kunnen de strafrechtelijke veroordelingen het voorwerp uitmaken van een kwijtschelding door de Koning.

- B -

B.1.1. De prejudiciële vraag heeft betrekking op de artikelen 1675/13, § 3, en 1675/13*bis*, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek.

Artikel 1675/13 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt :

« § 1. Indien de maatregelen voorzien in artikel 1675/12, § 1, niet volstaan om de in artikel 1675/3, derde lid, genoemde doelstelling te bereiken, kan de rechter, op vraag van de schuldenaar, besluiten tot elke andere gedeeltelijke kwijtschelding van schulden, zelfs van kapitaal onder de volgende voorwaarden :

- alle goederen die voor beslag in aanmerking komen, worden te gelde gemaakt op initiatief van de schuldbemiddelaar. De verdeling heeft plaats met inachtnaam van de gelijkheid van de schuldeisers onverminderd de wettige redenen van voorrang;

- na de tegeldemaking van de voor beslag vatbare goederen maakt het saldo, nog verschuldigd door de schuldenaar, het voorwerp uit van een aanzuiveringsregeling met inachtnaam van de gelijkheid van de schuldeisers, behalve wat de lopende onderhoudsverplichtingen betreft, bedoeld in artikel 1412, eerste lid.

Onverminderd artikel 1675/15, § 2, kan de kwijtschelding van schulden maar verkregen worden als de schuldenaar de door de rechter opgelegde aanzuiveringsregeling heeft nageleefd, en behoudens terugkeer van de schuldenaar tot beter fortuin vóór het einde van de gerechtelijke aanzuiveringsregeling.

§ 2. Het vonnis duidt de looptijd van de gerechtelijke aanzuiveringsregeling aan, die ligt tussen drie en vijf jaar. Artikel 51 is niet van toepassing.

§ 3. De rechter kan geen kwijtschelding verlenen voor volgende schulden :

- de onderhoudsgelden;

- de schulden die een schadevergoeding inhouden, toegestaan voor het herstel van een lichamelijke schade veroorzaakt door een misdrijf;
- de schulden van een gefailleerde die overblijven na het sluiten van het faillissement.

§ 4. In afwijking van de voorgaande paragraaf kan de rechter kwijtschelding verlenen voor de schulden van een gefailleerde die overblijven na een faillissement waarvan de sluiting is uitgesproken met toepassing van de wet van 18 april 1851 op het faillissement, de bankbreuk en de opschorting van betaling. Deze kwijtschelding kan niet worden verleend aan de gefailleerde die veroordeeld werd wegens eenvoudige of bedrieglijke bankbreuk.

§ 5. Met inachtneming van artikel 1675/3, derde lid, kan de rechter wanneer hij de regeling opstelt, bij bijzonder gemotiveerde beslissing afwijken van de artikelen 1409 tot 1412, zonder dat de inkomsten waarover de verzoeker beschikt minder kunnen bedragen dan de bedragen bedoeld in artikel 14 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie.

§ 6. Wanneer de rechter de regeling opstelt, moet hij toezien op de prioritaire betaling van de schulden, die het recht van de verzoeker en zijn gezin om een menswaardig leven te leiden in het gedrang brengen ».

Artikel 1675/13*bis* van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt :

« § 1. Als blijkt dat geen enkele minnelijke of gerechtelijke aanzuiveringsregeling mogelijk is omdat de verzoeker over onvoldoende middelen beschikt, neemt de bemiddelaar deze vaststelling op in het in artikel 1675/11, § 1, bedoelde procesverbaal, met een met redenen omkleed voorstel dat de toekenning van een totale kwijtschelding van de schulden en de eventuele maatregelen die er naar zijn mening mee gepaard moeten gaan, rechtvaardigt.

§ 2. De rechter kan in dergelijk geval de totale kwijtschelding van de schulden toestaan zonder aanzuiveringsregeling en onverminderd de toepassing van artikel 1675/13, § 1, eerste lid, eerste streepje, 3 en 4.

§ 3. Deze beslissing kan gepaard gaan met begeleidingsmaatregelen, waarvan de duur vijf jaar niet mag overschrijden.

Artikel 51 is niet van toepassing.

§ 4. De kwijtschelding van de schulden is verworven, behoudens terugkeer tot beter fortuin binnen vijf jaar die volgen op de beslissing.

§ 5. De beslissing kan gedurende vijf jaar herroepen worden onder de in artikel 1675/15 bedoelde voorwaarden ».

B.1.2. Uit het verwijzingsarrest en uit het aan het verwijzende rechtscollege voorgelegde geschil blijkt dat aan het Hof een vraag wordt gesteld over de bestaanbaarheid, met de

artikelen 10 en 11 van de Grondwet, van een eventueel verschil in behandeling tussen de schuldeisers van een sociale schuld wier schuldvordering kan worden opgenomen in een regeling die in een kwijtschelding van schulden voorziet, wanneer, zoals te dezen, het onverschuldigde bedrag voortvloeit uit een gedrag dat sociale fraude vormt, enerzijds, en de schuldeisers van onderhoudsschulden, de schuldeisers van een vergoeding die is toegekend voor het herstel van lichamelijke schade veroorzaakt door een misdrijf of de schuldeisers van een strafrechtelijke geldboete wier schuldvorderingen niet in een dergelijk plan kunnen worden opgenomen, anderzijds.

B.2.1. De procedure van collectieve schuldenregeling, ingevoerd bij de wet van 5 juli 1998 betreffende de collectieve schuldenregeling en de mogelijkheid van verkoop uit de hand van de in beslag genomen onroerende goederen, heeft voornamelijk tot doel de financiële situatie te herstellen van een schuldenaar met overmatige schuldenlast door hem met name ertoe in staat te stellen voor zover mogelijk zijn schulden te betalen en tegelijkertijd te waarborgen dat hij zelf en zijn gezin een menswaardig leven kunnen leiden (artikel 1675/3, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd bij artikel 2 van de voormelde wet van 5 juli 1998). De financiële situatie van de persoon met overmatige schuldenlast wordt in kaart gebracht en de ongecontroleerde druk van de schuldeisers valt voor die persoon weg dankzij het optreden van een schuldbemiddelaar, die luidens artikel 1675/6 van hetzelfde Wetboek wordt aangesteld door de rechter die voorafgaandelijk uitspraak heeft gedaan over de toelaatbaarheid van de vordering tot collectieve schuldenregeling. De beschikking van toelaatbaarheid doet een toestand van samenloop ontstaan tussen de schuldeisers en heeft de opschorting van de loop van de interesten en de onbeschikbaarheid van het vermogen van de verzoeker tot gevolg (artikel 1675/7 van hetzelfde Wetboek).

B.2.2. De schuldenaar stelt aan zijn schuldeisers voor bij wege van een collectieve schuldenregeling een minnelijke aanzuiveringsregeling te treffen, onder toezicht van de rechter; die kan een gerechtelijke aanzuiveringsregeling opleggen indien geen akkoord wordt bereikt (artikel 1675/3). Die ontstentenis van akkoord wordt vastgesteld door de bemiddelaar (artikel 1675/11). De gerechtelijke aanzuiveringsregeling kan een aantal maatregelen bevatten, zoals het uitstel of de herschikking van betaling van de schulden of de gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de moratoire interesten, vergoedingen en kosten (artikel 1675/12) en, indien die maatregelen het niet mogelijk maken de financiële situatie van de schuldenaar te herstellen, elke andere gedeeltelijke kwijtschelding van schulden, zelfs van

kapitaal, op voorwaarde dat de in artikel 1675/13 vastgestelde voorwaarden in acht worden genomen.

Uit de parlementaire voorbereiding van artikel 1675/13, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek blijkt dat die paragraaf is opgevat en aangenomen met de bedoeling rekening te houden met de realiteit van de overmatige schuldenlast :

« schuldenaars zijn onvermogen en de economische logica mag niet aanvaarden dat deze personen zich verschansen in de ondergrondse economie en een gewicht voor de maatschappij blijven. Zij moeten opnieuw in het economisch en sociaal stelsel worden opgenomen door hen de mogelijkheid te geven een nieuwe start te nemen » (*Parl. St.*, Kamer, 1996-1997, nrs. 1073/1 en 1074/1, p. 45).

B.2.3. Indien geen enkele minnelijke of gerechtelijke regeling mogelijk is omdat de verzoeker over onvoldoende middelen beschikt, machtigt artikel 1675/13*bis*, ingevoegd bij de wet van 13 december 2005 houdende bepalingen betreffende de termijnen, het verzoekschrift op tegenspraak en de procedure van collectieve schuldregeling, de rechter ertoe de volledige kwijtschelding van de schulden, met uitzondering van de in artikel 1675/13, § 3, opgesomde schulden, toe te kennen.

B.2.4. Uit de parlementaire voorbereiding van artikel 1675/13 blijkt verder dat de wetgever strenge voorwaarden heeft gesteld aan de kwijtschelding van de schulden in hoofdsom :

« In principe gebeurt de gerechtelijke aanzuiveringsregeling zonder kwijtschelding van schulden in hoofdsom.

Bovendien, kan de rechter, op verzoek van de schuldenaar, een grotere kwijtschelding van schulden beslissen dan deze bedoeld bij het vorig artikel, inzonderheid op de hoofdsom, maar mits naleving van heel strenge voorwaarden en modaliteiten, inzonderheid de tegeldemaking van alle goederen waarop beslag kan worden gelegd, conform de regels betreffende de gedwongen tenuitvoerlegging.

Het spreekt voor zich dat deze maatregel slechts zal worden beslist indien de rechter deze onontbeerlijk acht in bijzonder ernstige toestanden van overmatige schuldenlast, waarin de schuldenaar niet over voldoende middelen beschikt om zijn schuldeisers terug te betalen » (*Parl. St.*, Kamer, 1996-1997, nrs. 1073/1 en 1074/1, p. 44).

B.2.5. Evenzo, toen hij artikel 1675/13*bis* heeft ingevoegd, heeft de wetgever gepreciseerd dat het aangewezen was aan de rechter de mogelijkheid te bieden een volledige

kwijtschelding van schulden toe te kennen « indien dit het enige sociaal toelaatbare antwoord is en dit van aard is om volledig te beantwoorden aan het principe van het respecteren van de menselijke waardigheid » en dat « de rechter begeleidende maatregelen [kan] opleggen » (*Parl. St.*, Kamer, 2003-2004, DOC 51-1309/001, p. 21).

B.3. Wanneer de wetgever een categorie van personen wil beschermen om hen « opnieuw in het economisch en sociaal stelsel [op te nemen] door hen de mogelijkheid te geven een nieuwe start te nemen » (*Parl. St.*, Kamer, 1996-1997, nrs. 1073/1 en 1074/1, p. 45) en hij daartoe toestaat dat een gerechtelijke aanzuiveringsregeling een kwijtschelding van schulden bevat, behoort het tot zijn beoordelingsbevoegdheid de categorieën van schuldeisers aan te wijzen aan wie die kwijtschelding van schulden niet kan worden opgelegd. Hij mag daardoor evenwel geen onverantwoorde verschillen in behandeling teweegbrengen.

B.4.1. De wetgever heeft de toelaatbaarheid van het verzoekschrift tot collectieve schuldenregeling niet afhankelijk gemaakt van de voorwaarde dat de schulden niet te wijten zijn aan een opzettelijke of een zware fout. Daarenboven heeft hij noch de fiscale schulden, noch de sociale schulden, noch de schulden die uit strafrechtelijke geldboeten bestaan, uitgesloten van de mogelijkheid tot gedeeltelijke of volledige kwijtschelding door de rechter, onder voorbehoud van artikel 464/1, § 8, vijfde lid, van het Wetboek van strafvordering, luidens hetwelk « de kwijtschelding of vermindering van de straffen in het raam van een collectieve insolventieprocedure of burgerlijke beslagprocedure [...] enkel [kan] worden toegestaan met toepassing van de artikelen 110 en 111 van de Grondwet ».

B.4.2. Hij heeft daarentegen de schulden die een schadevergoeding inhouden, toegestaan voor het herstel van een lichamelijke schade veroorzaakt door een misdrijf, uitgesloten van de gedeeltelijke of volledige kwijtschelding in het kader van de collectieve schuldenregeling, uitsluiting die wordt verantwoord door de overweging dat de kwijtschelding van die schulden in dat geval bijzonder onbillijk zou zijn (*Parl. St.*, Senaat, 1997-1998, nr. 1-929/5, p. 46).

B.4.3. Bij zijn arresten nr. 175/2006 van 22 november 2006 en nr. 162/2012 van 20 december 2012 heeft het Hof geoordeeld dat die uitsluiting niet in strijd is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

B.5.1. De wetgever heeft ook uitdrukkelijk bepaald dat de schulden van een gefailleerde die blijven bestaan na de sluiting van het faillissement, niet konden worden kwijtgescholden. Die uitsluiting werd verantwoord door het feit dat het «logisch [is] dat, wanneer de handelsrechtbank beslist heeft om aan een gefailleerde het voordeel van de verschoonbaarheid [op grond van de artikelen 80 en volgende van de faillissementswet van 8 augustus 1997], en dus van een kwijtschelding van schulden, te weigeren, op deze beslissing niet meer kan worden teruggekomen in het kader van een latere procedure van collectieve schuldenregeling » (*Parl. St.*, Kamer, 1996-1997, nrs. 1073/1 en 1074/1, p. 47).

B.5.2. Door de schulden die blijven bestaan na de sluiting van het faillissement, uit te sluiten van de mogelijkheid te worden kwijtgescholden, beoogde de wetgever de wetgeving inzake faillissement en de wetgeving inzake collectieve schuldenregeling, wat betreft de kwijtschelding van schulden, op elkaar af te stemmen. Meer specifiek wilde hij vermijden dat personen die als handelaar-natuurlijke persoon failliet werden verklaard later in een burgerlijke procedure kwijtschelding zouden kunnen verkrijgen van de schulden die overbleven na het sluiten van het faillissement waarvoor zij niet verschoonbaar waren verklaard. Hij wenste niet dat op dat punt de uitspraak van de handelsrechter en die van de beslagrechter met elkaar in tegenspraak zouden komen.

B.5.3. Bij zijn arresten nr. 83/2004 van 12 mei 2004 en nr. 139/2004 van 22 juli 2004 heeft het Hof geoordeeld dat het uitsluiten van de schulden die na de sluiting van het faillissement blijven bestaan, van de mogelijkheid te worden kwijtgescholden in het kader van de collectieve schuldenregeling, redelijk verantwoord is.

B.6.1. De wetgever heeft voorts uitdrukkelijk bepaald dat « sociale schulden [...] geen voorkeursbehandeling [krijgen]: ze worden behandeld zoals de andere schulden ». In antwoord op een vraag van een senator « wat er gebeurt met iemand die gedurende 25 jaar onterecht kinderbijslag heeft gekregen en die zijn kinderbijslagkas dus een aanzienlijk bedrag verschuldigd is », herhaalt de minister « dat het regeringsontwerp geen voorkeursbehandeling invoert voor sociale schulden » (*Parl. St.*, Senaat, 1997-1998, nr. 1-929/5, pp. 16-17).

B.6.2. Zoals in B.3 is vermeld, behoort het tot de beoordelingsbevoegdheid van de wetgever, rekening houdend met het doel dat hij nastreeft door de collectieve schuldenregeling in te voeren, te beslissen welke de schulden zijn die niet gedeeltelijk of

volledig door de rechter kunnen worden kwijtgescholden. Het zijn derhalve geen overwegingen van openbare orde, noch het feit dat schulden die bestaan uit vergoedingen toegekend voor het herstel van lichamelijke schade kunnen voortvloeien uit een misdrijf, maar overwegingen inzake billijkheid die de keuze van de wetgever bij het vaststellen van het onreducerbare karakter van sommige schulden hebben bepaald. Wat betreft de strafrechtelijke geldboeten, die in tegenstelling tot de andere schulden niet van burgerrechtelijke aard zijn, heeft de wetgever niet uitgesloten dat zij het voorwerp kunnen uitmaken van een kwijtschelding, maar heeft hij die laatste afhankelijk gemaakt van de inachtneming van de grondwettelijke regels die van toepassing zijn inzake de tenuitvoerlegging van de straffen, en in het bijzonder van artikel 110 van de Grondwet, dat aan de Koning het recht verleent de door de rechters uitgesproken straffen kwijt te schelden of te verminderen.

De uitsluiting van die schulden is overigens redelijk verantwoord ten aanzien van de door de wetgever nagestreefde doelstellingen in verband met de kwijtscheldingen van schulden vermeld in B.2.2 tot B.2.5.

Hieruit vloeit voort dat de wetgever de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet heeft geschonden door ervan uit te gaan dat het niet opportuun was ook de schulden ontstaan uit een inbreuk op de sociale wetgeving uit te sluiten van de mogelijkheid om te worden opgenomen in een gerechtelijke aanzuiveringsregeling die in een kwijtschelding van schulden voorziet.

B.7. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

De artikelen 1675/13, § 3, en 1675/13*bis*, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek schenden de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet, in zoverre zij de schuldvorderingen van de socialezekerheidsinstellingen die het slachtoffer van sociale fraude zijn, niet uitsluiten van de mogelijkheid om te worden opgenomen in een gerechtelijke aanzuiveringsregeling die in een kwijtschelding van schulden voorziet.

Aldus gewezen in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 8 november 2018.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

F. Daoût